

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027

AML balíček Evropské unie znamená pro české povinné osoby zásadní změnu — přechod od národní úpravy v zákoně č. [253/2008](#) Sb. k přímo použitelnému nařízení. Následující text nabízí srovnávací analýzu: co dnes platí podle českého AML zákona, co přinese nařízení AMLR od 10. července 2027 a kde leží konkrétní implementační mezery, na které by se měly povinné osoby připravit již v roce 2026.

Úvod: změna právní povahy úpravy

Dosavadní právní rámec boje proti praní peněz stojí v České republice na zákoně č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, který představuje transpozici postupně přijímaných AML směrnic Evropské unie. Tento model — směrnice transponovaná do národního práva — s sebou nese strukturální slabinu: každý členský stát provádí transpozici po svém, což vede k rozdílným výkladům a nerovnoměrnému vymáhání napříč Uníí.

AML balíček, vyhlášený v Úředním věstníku EU dne 19. června 2024, tento model zásadně mění. Jeho jádrem je nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1624 ze dne 31. května 2024 (dále jen „AMLR“), které začne být přímo použitelné od 10. července 2027. Na rozdíl od směrnice nevyžaduje nařízení transpozici — platí přímo a jednotně ve všech členských státech. Pro českou povinnou osobu to znamená, že podstatná část pravidel, na která byla dosud zvyklá hledat odpověď v zákoně č. [253/2008](#) Sb., bude nově obsažena přímo v evropském nařízení.

Balíček doplňuje směrnice (EU) 2024/1640 (dále jen „AMLD6“), upravující institucionální rámec — národní dohledové orgány, registry skutečných majitelů a finanční zpravodajské jednotky — kterou musí Česká republika transponovat do 10. července 2027, a nařízení (EU) 2024/1620, jímž se zřizuje Orgán pro boj proti praní peněz (AMLA) se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem.

Vztah AMLA a FAÚ: kdo bude vykonávat dohled

Častým nedorozuměním je představa, že AMLA převezme dohled nad všemi povinnými osobami. Tak tomu není. Podle nařízení (EU) 2024/1620 bude AMLA od 1. ledna 2028 vykonávat přímý dohled pouze nad nejvýše 40 nejrizikovějšími přeshraničními finančními institucemi působícími nejméně v šesti členských státech; výběr těchto subjektů zahájí AMLA k 1. červenci 2027.

Pro nefinanční povinné osoby — realitní zprostředkovatele, účetní, daňové poradce, advokáty a notáře — zůstává dohledovým orgánem Finanční analytický úřad. Mění se však rámec, v němž FAÚ svůj dohled vykonává: bude vázán metodikou a standardy harmonizovanými na úrovni AMLA. Prostor pro mírnější národní výklad se tím podstatně zužuje.

Srovnání klíčových prahů a definic

Nejhmotatelnější dopady AMLR spočívají ve změně konkrétních prahových hodnot a definic, které povinné osoby denně používají. Následující přehled srovnává současný stav podle zákona č. [253/2008](#) Sb. s úpravou podle AMLR:

Kontrola klienta u jednorázového obchodu. Podle § 9 odst. 1 písm. a) bodu 1 zákona č. [253/2008](#) Sb. se kontrola klienta provádí nejpozději tehdy, kdy je zřejmé, že hodnota obchodu dosáhne 15 000 EUR nebo vyšší. Článek 19 AMLR tento práh snižuje na 10 000 EUR.

Příležitostné hotovostní transakce. AMLR nově zavádí v článku 19 odst. 4 povinnost provést alespoň základní opatření kontroly klienta u příležitostných hotovostních transakcí v hodnotě nejméně 3 000 EUR — bez ohledu na to, zda jde o jednu operaci nebo několik na sebe navazujících.

Hotovostní limit. Článek 80 AMLR zavádí celounijní limit pro platby v hotovosti v podnikatelském styku ve výši 10 000 EUR. Je třeba zdůraznit, že jde o samostatný unijní AML limit, který je odlišný od dosavadního českého omezení hotovostních plateb ve výši 270 000 Kč podle zákona č. [254/2004](#) Sb.

Skutečný majitel. Zde leží jedna z nenápadných, ale prakticky významných změn. Podle § 4 zákona č. [37/2021](#) Sb., o evidenci skutečných majitelů, na nějž zákon č. [253/2008](#) Sb. odkazuje, je dnes určující podíl „větší než 25 %“. AMLR posouvá tuto hranici na „25 % nebo více“, tedy včetně přesně dvacetipětiprocentního (čtvrtinového) podílu. Změna na první pohled kosmetická v praxi rozšiřuje okruh osob, které je třeba evidovat a prověřovat.

Aktualizace informací o klientovi. Zatímco zákon č. [253/2008](#) Sb. neukládá pevný cyklus aktualizace a ponechává jej na rizikově orientovaném přístupu, článek 26 odst. 2 AMLR stanoví maximální lhůty: pět let u klientů s nižším rizikem a jeden rok u rizikových klientů, s povinností aktualizace navíc vždy při změně okolností.

Kontrola klienta: harmonizace rozsahu

Zákon č. [253/2008](#) Sb. upravuje kontrolu klienta poměrně rozsáhle — standardní kontrolu v § 9, zesílenou kontrolu v § 9a, zjednodušenou v § 13 a institut neprovedení kontroly v § 9b. Hloubka kontroly se řídí rizikově orientovaným přístupem podle § 9 odst. 3, kdy platí, že čím vyšší riziko, tím hlubší kontrola.

AMLR tuto logiku přebírá, ale harmonizuje rozsah povinných opatření a doplňuje jej prováděcími a regulačními technickými normami (RTS a ITS), jejichž finální znění má AMLA předložit do 10. července 2026. Povinné osoby by přitom neměly přehlédnout, že FAÚ dlouhodobě upozorňuje na dva opakované nedostatky v praxi: nedostatečné přezkoumávání zdroje peněžních prostředků podle § 9 odst. 2 písm. e) a nedostatečné zjišťování povahy podnikání klienta podle § 9 odst. 2 písm. a). Tyto požadavky AMLR nejen zachovává, ale v rámci harmonizovaného rozsahu kontroly zpřísnuje, takže dosavadní mezery se po roce 2027 stanou tím spíše předmětem kontrolních zjištění.

Politicky exponované osoby: širší definice

AMLR rozšiřuje okruh politicky exponovaných osob na představitele regionální a místní úrovně. Zesílená opatření vůči PEP musí přitom pokračovat nejméně dvanáct měsíců po opuštění významné veřejné funkce, přičemž doba se posuzuje rizikově. Ve srovnání s dnešním vnitrostátním seznamem funkcí PEP, vymezeným v metodickém pokynu FAÚ č. 7 a navázaným na § 4 odst. 5 zákona č.

[253/2008](#) Sb., jde o nezanedbatelné rozšíření, které se promítne do počtu klientů vyžadujících zesílenou kontrolu.

Vnitřní řízení a odpovědnost: dvě role namísto jedné

Zákon č. [253/2008](#) Sb. pracuje s institutem kontaktní osoby podle § 22, zajišťující styk s FAÚ a oznamování podezřelých obchodů, a pověřené osoby podle § 22a, odpovědné za vnitřní kontrolní mechanismy. AMLR zavádí vlastní strukturu odpovědnosti rozdělenou do dvou rolí: compliance officer odpovědný za každodenní plnění AML povinností a compliance manager jakožto člen vedoucího orgánu s celkovou odpovědností za rámec AML/CFT. U menších a méně rizikových subjektů lze obě role spojit do jedné osoby. Povinné osoby by měly včas vyjasnit, kdo tyto role převezme a jak budou navázány na dosavadní institucionální nastavení podle českého zákona.

Časová osa a otázka přechodného období

Pro správné načasování příprav je třeba rozlišovat několik milníků. AMLA zahájila činnost 1. července 2025 a od 1. ledna 2026 převzala agendu AML/CFT od Evropského orgánu pro bankovníctví. Finální znění klíčových RTS má být předloženo do 10. července 2026. AMLR začne být přímo použitelné a AMLD6 musí být transponována k 10. červenci 2027. Přímý dohled AMLA nad vybranými institucemi začíná 1. ledna 2028.

Zvláštní pozornost zasluhuje otázka přechodného režimu. AMLR nezavádí žádnou plošnou „remediační lhůtu“ pro stávající klientské portfolio. Existující obchodní vztahy je třeba uvést do souladu s novými požadavky na rizikovém základě, a to v rámci lhůt pro průběžné sledování podle článku 26 odst. 2 AMLR — tedy nejpozději při nejbližší periodické aktualizaci, která u rizikových klientů nesmí přesáhnout jeden rok a u ostatních klientů pět let. V praxi to znamená, že nejméně rizikové vztahy mohou být dovedeny do souladu nejpozději přibližně do poloviny roku 2032 (pět let od data použitelnosti 10. července 2027), zatímco rizikové vztahy musí být aktualizovány do jednoho roku. Naproti tomu každý nový obchodní vztah navázaný od 10. července 2027 musí splňovat požadavky AMLR okamžitě a v plném rozsahu, bez jakékoli adaptační lhůty. Povinná osoba proto nemůže spoléhat na to, že má čas „do roku 2027“ — od tohoto data podléhají plné regulaci všechny nové vztahy a zároveň běží lhůty pro nápravu u stávajících.

Praktická doporučení pro rok 2026

Z výše uvedeného vyplývá, že přípravu nelze odkládat na rok 2027. Povinným osobám lze doporučit zejména následující kroky:

Provést analýzu rozdílů mezi stávajícími AML procesy nastavenými podle zákona č. [253/2008](#) Sb. a požadavky AMLR — zejména ve vztahu k prahovým hodnotám, definici skutečného majitele a cyklům aktualizace klientských údajů.

Revidovat systém vnitřních zásad a hodnocení rizik tak, aby reflektovaly harmonizovaný rozsah kontroly klienta a rozšířenou definici PEP.

Posoudit datovou a systémovou připravenost. AMLR klade důraz na schopnost povinné osoby dohledat a předložit dokumentaci ve stanovených lhůtách; podpůrné odborné prameny zmiňují pětidenní lhůtu pro reakci na žádosti orgánu. Povinné osoby vedoucí agendu nesystematicky, na papíře nebo v izolovaných tabulkách, budou čelit obtížím při prokazování souladu.

Vyjasnit vnitřní řízení — určit, kdo převezme role odpovědné za plnění AML povinností a jak se tyto role propojí s dosavadní kontaktní a pověřenou osobou.

Závěr

Přechod od zákona č. [253/2008](#) Sb. k přímo použitelnému nařízení AMLR představuje největší změnu českého AML rámce za poslední dekádu. Nejde o pouhou úpravu jednotlivých ustanovení, ale o systémový posun ve způsobu, jakým budou pravidla vznikat, vykládat se a vymáhat. Povinné osoby, které zahájí analýzu rozdílů a revizi vnitřních předpisů již v roce 2026, vstoupí do nového režimu připravené. Ty, které budou vyčkávat na finální znění všech prováděcích norem, riskují, že jim nezbude dostatek času na úpravu interních procesů, dokumentace a podpůrných systémů. Včasná příprava a digitalizace AML agendy se tak stávají nikoli konkurenční výhodou, ale podmínkou hladkého přechodu do režimu jednotného evropského souboru pravidel.

Petr Václavek,
zakladatel

[AML Proof, s.r.o.](#)

Kaprova 42/14
110 00 Praha 1

Tel.: +420 775 018 420
E-mail: hello@amlproof.ai

Pozn.: Tento článek vychází z platného znění zákona č. [253/2008](#) Sb. ke dni 11. ledna 2026, metodických pokynů FAÚ a z textu nařízení (EU) 2024/1624, (EU) 2024/1620 a směrnice (EU) 2024/1640. Konkrétní rozsah povinností bude dále upřesněn regulačními a prováděcími technickými normami AMLA.

Další články:

- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulatorní priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)